

ใบงาน

รายวิชา ทักษะการพัฒนาอาชีพ

(อช21002)

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551

กิจกรรมที่ 1

แบบวิเคราะห์อาชีพเพื่อการพัฒนาอาชีพ

ให้ผู้เรียนแต่ละคนไปสอบถามผู้รู้ที่ประกอบอาชีพที่ผู้เรียนสนใจหรืออาชีพที่ตนเองประกอบอยู่เกี่ยวกับสถานที่ดำเนินงานและสิ่งที่ควรปรับปรุง ทั้งด้านกระบวนการผลิต และกระบวนการตลาด แล้วบันทึกลงในแบบบันทึก

แบบบันทึก

วิเคราะห์อาชีพเพื่อพัฒนาอาชีพ

ชื่อผู้รู้..... อาชีพ.....
ที่อยู่.....

เรื่อง	สภาพที่ดำเนินงาน	สิ่งที่ควรปรับปรุง
1. กระบวนการผลิต 1.1 การใช้ทุน มีการใช้ทุนประเภทใดบ้างและ พัฒนาอย่างไร มีสภาพ ปัญหา อุปสรรค ใดอย่างไรและควรปรับปรุงอย่างไร		
1.2 การใช้แรงงาน แรงงานที่ใช้งานเป็นแรงงานประเภท ใด มีปัญหา อุปสรรคอย่างไรและควร ปรับปรุงอย่างไร		
1.3 สถานที่ทำกิน มีการพัฒนาสถานที่ทำกินมากน้อย เพียงใด เป็นของตัวเองหรือเช่า มีปัญหา อุปสรรคอย่างไรและควรปรับปรุงอย่างไร		
1.4 การจัดการ มีวิธีการพัฒนาการจัดการด้านการ วางแผน การดำเนินการตามแผน มีการจด บันทึก มีการทำบัญชีรับ-จ่ายหรือไม่ และ คำนวณค่ากับการลงทุนหรือไม่ มีปัญหา อุปสรรคอย่างไร และควรปรับปรุงอย่างไร		

เรื่อง	สภาพที่ดำเนินงาน	สิ่งที่ควรปรับปรุง
2. กระบวนการตลาด 2.1 ผลผลิต/ผลิตภัณฑ์/การบริการ มีการผลิตสินค้าและการพัฒนาสินค้าให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าหรือไม่ และพัฒนาอย่างไร มีปัญหา อุปสรรคอย่างไรและควรปรับปรุงอย่างไร		
2.2 ราคา มีการตั้งราคาและการปรับปรุงการตั้งราคาที่เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด คำนึงถึงการลงทุน และราคาขายของลูกค้าแข่งขันเป็นอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรและควรปรับปรุงอย่างไร		
2.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย มีช่องทางการจัดจำหน่ายและการพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายหรือไม่ อย่างไร มีปัญหา อุปสรรค อย่างไรและควรปรับปรุงอย่างไร		
2.4 การส่งเสริมการขาย มีการส่งเสริมการขายและการพัฒนาการส่งเสริมการขายหรือไม่ อย่างไร มีปัญหา อุปสรรคอย่างไรและควรปรับปรุงอย่างไร		

กิจกรรมที่ 2

แบบบันทึกแนวทางการพัฒนาอาชีพ

ให้ผู้เรียนรวมกลุ่มตามอาชีพที่ได้ไปสัมภาษณ์ผู้รู้หรือผลการวิเคราะห์อาชีพของตนเองตามใบงานที่ 1 โดยนำข้อมูลที่ได้มาแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน แล้วให้ผู้เรียนสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาอาชีพของตนเอง พร้อมเงื่อนไข (ถ้ามี) เพื่อนำไปสู่ความเป็นไปได้ในการพัฒนาอาชีพ ลงในแบบบันทึก

แบบบันทึก

แนวทางการพัฒนาอาชีพ

อาชีพ.....

เรื่อง	แนวทางการพัฒนาอาชีพ	เงื่อนไข (ถ้ามี)
1. การพัฒนากระบวนการผลิต 1.1 การใช้ทุน		
1.2 การใช้แรงงาน		
1.3 สถานที่		
1.4 การจัดการ		

เรื่อง	แนวทางการพัฒนาอาชีพ	เงื่อนไข (ถ้ามี)
2. กระบวนการตลาด 2.1 ผลผลิต/ผลิตภัณฑ์/การบริการ		
2.2 ราคา		
2.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย		
2.4 การส่งเสริมการขาย		

กิจกรรมที่ 3

ภูมิปัญญาที่ต้องใช้ในการพัฒนาอาชีพ

ให้ผู้เรียนวิเคราะห์หาชีวิตที่สนใจจะนำภูมิปัญญามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชีวิตได้อย่างไร
ลงในแบบบันทึก โดยมีผู้ช่วยพิจารณาความเป็นไปได้ของภูมิปัญญาที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชีวิต

แบบบันทึก

ภูมิปัญญาที่ต้องใช้

อาชีพ

ชื่อผู้.....

ព្រឹត្តិបត្រ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอาชีพได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4

เกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพนวัตกรรม/เทคโนโลยี

ให้ผู้เรียนกำหนดเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพนวัตกรรม/เทคโนโลยีในการพัฒนาอาชีพ
ตามองค์ประกอบการประเมินที่กำหนด

แบบบันทึก

อาชีพ

องค์ประกอบการประเมิน	ลักษณะบ่งชี้ความสำเร็จ	เกณฑ์การยอมรับ
ความสามารถในการทำงาน		
การประหยัดค่าใช้จ่าย		
ทำงานได้รวดเร็ว		
ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม		

กิจกรรมที่ 5

การตัดสินใจเพื่อยอมรับนวัตกรรม/เทคโนโลยี

ให้ผู้เรียนวิเคราะห์และกำหนดว่าจะนำนวัตกรรม เทคโนโลยีใดบ้างมาใช้ เพื่อพัฒนาอาชีพ แล้วนำมาประเมินประสิทธิภาพตามองค์ประกอบการประเมินลงในแบบบันทึก เพื่อพิจารณาว่าจะยอมรับตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ ตัดสินใจว่าจะใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีพร้อม แสดงเหตุผลการตัดสินใจประกอบด้วย

แบบบันทึก

การตัดสินใจเพื่อยอมรับนวัตกรรม/เทคโนโลยี

อาชีพ

นวัตกรรม/ เทคโนโลยี	ผ่านเกณฑ์ประเมิน (องค์ประกอบ)	ไม่ผ่านเกณฑ์ ประเมิน (องค์ประกอบ)	การตัดสินใจ	เหตุผล

กิจกรรมที่ 6

การสำรวจแหล่งที่เอื้อต่อการพัฒนาอาชีพ

ให้ผู้เรียนสำรวจแหล่งที่เอื้อต่อการพัฒนาอาชีพของผู้เรียนในชุมชนว่า มีแหล่งใดบ้าง ตั้งอยู่ที่ใด มีเงื่อนไขการให้บริการอย่างไร

แบบฝึกหัด

แหล่งที่เอื้อต่อการพัฒนาอาชีพ

ชื่อผู้สำรวจ.....

แหล่ง	ชื่อ – ที่ตั้ง	การให้บริการ
1. แหล่งเรียนรู้		
2. สถานที่ฝึกอาชีพ		
3. แหล่งเงินทุน		
4. แหล่งวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักร		
5. แหล่งแรงงาน		
6. ตลาด		

กิจกรรมที่ 7

วิเคราะห์ทักษะที่ต้องการฝึกเพื่อพัฒนาอาชีพ

ให้ผู้เรียนทบทวนเนื้อหาจากใบความรู้และกิจกรรม เพื่อนำมาสรุปว่าสิ่งที่ต้องการฝึกทักษะเพื่อพัฒนาอาชีพนั้นมีอะไรบ้าง ลงในแบบบันทึก

แบบบันทึก

สรุปทักษะในการฝึกเพื่อพัฒนาอาชีพ

อาชีพ

ที่	เรื่อง	ทักษะที่ต้องฝึกเพิ่มเติม
1.	ความรู้ที่ต้องเรียนรู้	ตัวอย่าง 1. การวิจัยการตลาด 2.
2.	ทักษะที่ต้องการฝึกเพื่อพัฒนาอาชีพ	ตัวอย่าง 1. ปรับปรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยพืชสด 2.
3.	กระบวนการผลิต	ตัวอย่าง 1. จัดหาทุนเพิ่ม 2.
4.	กระบวนการตลาด	ตัวอย่าง 1. การทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย 2.
5.	การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา	ตัวอย่าง 1. เทคนิคการทำปุ๋ยชีวภาพ 2.
6.	การใช้นวัตกรรม/เทคโนโลยี	ตัวอย่าง 1. การใช้เครื่องนวดข้าวที่มีประสิทธิภาพ 2.

กิจกรรมที่ 8

แผนการฝึกทักษะเพื่อพัฒนาอาชีพ

ให้ผู้เรียนสรุปทักษะที่ต้องการฝึกทักษะเพิ่มเติม และได้มีการประสานงานกับสถานที่ฝึกแล้วให้วาง
แผนการฝึกทักษะลงในแบบบันทึก

แบบบันทึก

แผนการฝึกทักษะเพื่อพัฒนาอาชีพ

อาชีพ

ที่	เรื่องที่ต้องการฝึก	สถานที่ฝึก/ผู้ฝึก	วัน เดือน ปี	วิธีการฝึก
1.	ตัวอย่าง การปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยพืชสด	ศูนย์พัฒนาที่ดิน จังหวัด.....	10 กันยายน 2552	ฝึกปฏิบัติจริง

กิจกรรมที่ 9

บันทึกความรู้ในการฝึกทักษะเพื่อพัฒนาอาชีพ

ให้ผู้เรียนฝึกทักษะเพื่อพัฒนาอาชีพในเรื่องที่สนใจด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความถนัด เช่น จากการอ่านตำรา พบผู้รู้ สัมภาษณ์ ฟังคำบรรยาย หรือฝึกปฏิบัติ วิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีแล้วนำมาบันทึกลงในแบบบันทึกที่กำหนด

แบบบันทึก

เรื่อง..... แหล่งฝึก/ผู้รู้.....

วิธีการฝึก..... วัน เดือน ปี

เนื้อหาความรู้

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 1

วิเคราะห์ชุมชน

ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ชุมชน ตามสภาพบริบทของพื้นที่ ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ ลักษณะภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิต และทรัพยากรมนุษย์ กับงานอาชีพที่กำหนดจะพัฒนา ด้วยเทคนิค SWOT เพื่อการพัฒนาอาชีพ

อาชีพที่ตัดสินใจเลือก	
สถานการณ์ภายในชุมชน	
จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. ทรัพยากรธรรมชาติ 2. ลักษณะภูมิอากาศ 3. ภูมิประเทศ 4. ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต 5. ทรัพยากรมนุษย์	1. ทรัพยากรธรรมชาติ 2. ลักษณะภูมิอากาศ 3. ภูมิประเทศ 4. ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต 5. ทรัพยากรมนุษย์
สถานการณ์ภายนอกชุมชน	
โอกาส	อุปสรรค
1. ทรัพยากรธรรมชาติ 2. ลักษณะภูมิอากาศ 3. ภูมิประเทศ 4. ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต 5. ทรัพยากรมนุษย์	1. ทรัพยากรธรรมชาติ 2. ลักษณะภูมิอากาศ 3. ภูมิประเทศ 4. ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต 5. ทรัพยากรมนุษย์

กิจกรรมที่ 2

การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและกลยุทธ์ในการวางแผนพัฒนาอาชีพธุรกิจของชุมชน

1. ให้ผู้เรียนร่วมกับครู และผู้นำชุมชนร่วมกันกำหนดความมุ่งหวังในลักษณะของคำตอบในเรื่องเป้าหมายและทิศทางของชุมชน ซึ่งเรียกว่า “วิสัยทัศน์”
2. ให้ผู้เรียนกำหนด “พันธกิจ” ที่เป็นภาระของชุมชนที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนด
3. ให้ผู้เรียนกำหนด “เป้าหมาย” จะทำให้เห็นทิศทางของการทำงานและลักษณะของความสำเร็จ
4. ให้ผู้เรียนกำหนด “แผนกลยุทธ์” วิธีการที่เป็นหลักสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ

กิจกรรมที่ 3

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาอาชีพ

ให้ผู้เรียนรวมกลุ่มที่มีความสนใจในอาชีพเดียวกัน ร่วมกันวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการพัฒนาอาชีพให้สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ลงในแบบบันทึก

แบบบันทึก

พัฒนาอาชีพตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

อาชีพ

ที่	เรื่องที่ต้องพัฒนาอาชีพ	ผลการวิเคราะห์		เหตุผล
		สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	
				ต้องอธิบายเหตุผลว่าแต่ละเรื่องมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน มีความรู้ มีคุณธรรมหรือไม่อย่างไร

กิจกรรมที่ 4

การวางแผนปฏิบัติการ

ให้ผู้เรียนร่วมกับครู ผู้นำชุมชนร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการของการทำแผนธุรกิจ มากำหนดเป็น กลยุทธ์ โครงการ/ กิจกรรมที่จะต้องดำเนินการ โดยจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ระยะเวลา และ ผู้รับผิดชอบ

แบบบันทึก

แผนปฏิบัติการ

ชื่อชุมชน.....ประจำปี พ.ศ.

กลยุทธ์	โครงการ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ

กิจกรรมที่ 1

การวิเคราะห์ศักยภาพและการจัดการความเสี่ยงในองค์กร

ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน เลือกประธาน ผู้นำเสนอ และเลขา แล้วร่วมกันพิจารณาตามประเด็น ดังต่อไปนี้

1. อาชีพ.....

.....

.....

.....

2. จักรวรรูปปัญหา.....

.....

.....

.....

3. จักรวรรูปสาเหตุของปัญหา.....

.....

.....

.....

4. จักรวรรูปกำหนดจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหา.....

.....

.....

.....

5. จักรวรรูปกำหนดแนวทางแก้ปัญหา.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 1

การวิเคราะห์การจัดการการผลิตหรือการบริการ

ให้ผู้เรียนสรุปข้อมูลความรู้ เรื่องการจัดการการผลิตหรือการบริการ ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. จากข้อมูลทั้งหมด สรุปได้ข้อมูลดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....(ไม่เกิน 5 บรรทัด)

2. การจัดการการผลิตและการบริการ มีวิธีการดังนี้

2.1.....

2.2.....

2.3.....

3. หากผู้เรียนเป็นเจ้าของธุรกิจหนึ่ง ผู้เรียนจะมีวิธีการจัดการการผลิตหรือการบริการด้านใด เพราะอะไร

1.1 ด้าน.....เพราะ.....

1.2 ด้าน.....เพราะ.....

1.3 ด้าน.....เพราะ.....

4. หากผู้เรียนต้องเลือกการจัดการการผลิตหรือการบริการเร่งด่วน ผู้เรียนจะเลือกดำเนินการในด้านใด เพราะอะไร

ด้าน.....

เพราะ.....

.....

กิจกรรมที่ 1

ให้ผู้เรียนสรุปความรู้ เนื้อหาสาระสำคัญที่เรียนรู้จากหน่วยการเรียนรู้ และตอบคำถามตามหัวข้อต่อไปนี้อย่างสั้นๆ พอเข้าใจ

1. การประกอบธุรกิจต้องอาศัยปัจจัยอะไรบ้าง.....

.....

2. ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับแผนธุรกิจมีอะไรบ้าง.....

.....

3. ขั้นตอนการทำแผนธุรกิจ มีอะไรบ้าง.....

.....

4. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนพัฒนาอาชีพ มีอะไรบ้าง.....

.....

กิจกรรมที่ 2

เมื่อผู้เรียนรู้เรื่องการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาธุรกิจไปแล้ว ท่านคิดว่าความรู้ที่ท่านศึกษาเรียนรู้มานำไปใช้ประโยชน์อะไรบ้างอธิบายพอเข้าใจ

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3

ให้ผู้เรียนนำประเด็นต่อไปนี้พูดคุย อภิปรายในกลุ่มเพื่อน แล้วสรุปความคิดเห็น จากการพูดคุยและอภิปรายมาสรุป โดยมีประเด็นต่อไปนี้

1. เพราะอะไรจึงต้องเรียนรู้เรื่องการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาธุรกิจ

2. ถ้าไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาธุรกิจ จะเกิดอะไรขึ้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 1

วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำโครงการพัฒนาอาชีพ

ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูลแล้วบันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงตามหัวข้อต่อไปนี้

1. อาชีพที่ประกอบการ.....
2. ประเภทของอาชีพ ☐ ประกอบการเอง
 ☐ รับจ้าง

ข้อมูลวิเคราะห์อาชีพประกอบการเอง		ข้อมูลวิเคราะห์อาชีพรับจ้าง	
ประเด็น	ข้อมูลสภาพจริง	ประเด็น	ข้อมูลสภาพจริง
1.ทุน 2.แรงงาน 3. ตลาด 4. การจัดการ 5. ความถนัด 6. ความสอดคล้องกับชุมชน		1.ค่าจ้างแรงงาน 2. ความรู้กับงานอาชีพที่ทำ 3. ความก้าวหน้าในอาชีพ	

กิจกรรมที่ 2

การเขียนโครงการพัฒนาอาชีพ

ให้ผู้เรียนเขียนโครงการพัฒนาอาชีพ ตามที่ผู้เรียนสนใจ คนละ 1 โครงการตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อโครงการ
2. หลักการและเหตุผล
3. วัตถุประสงค์
4. เป้าหมาย
5. วิธีดำเนินการ
6. ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการ
7. งบประมาณ
8. เครื่องมือ
9. การประเมินผลและรายงานผลโครงการ
10. ผู้รับผิดชอบโครงการ
11. ความสัมพันธ์กับโครงการอื่น
12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เรื่องที่ 3 การเขียนแผนปฏิบัติการ

การดำเนินงานอาชีพ เมื่อจัดทำโครงการเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีระบบ ผู้ดำเนินงานโครงการควรต้องจัดทำแผนปฏิบัติการโดยนำขั้นตอนที่ระบุไว้ในวิธีดำเนินการมาจัดทำรายละเอียดตามแบบฟอร์ม

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ			ระยะเวลา	งบประมาณ
				หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ		

กิจกรรมที่ 3

ให้ผู้เรียนบันทึกข้อมูล สรุปผลการดำเนินงาน โครงการพัฒนาอาชีพของตนเองตาม
แบบฟอร์มที่กำหนด

รายงานผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ

1. ระยะเวลาดำเนินงาน

เริ่มโครงการวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

สิ้นสุดโครงการวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

รวมเวลาดำเนินงาน.....ปี.....เดือน.....วัน.....

2. ต้นทุนการผลิต/ การบริการ.....บาท

3. จำนวนผลผลิตที่ได้/การบริการทั้งหมด.....

4. การจัดจำหน่าย/ บริการ.....

5. ราคาจำหน่ายต่อหน่วย

ราคาต่ำสุดหน่วยละ.....บาท

ราคาสูงสุดหน่วยละ.....บาท

ราคาเฉลี่ยหน่วยละ.....บาท

6. แหล่งจำหน่าย ก.

ข.

ค.

7. รายได้ กำไร/ขาดทุน.....บาท

8. การแบ่งผลกำไร/ขาดทุน (ถ้ามีผู้ร่วมงาน)

9. ทรัพย์สินคงเหลือ

9.1จำนวน.....มูลค่า.....บาท

9.2จำนวน.....มูลค่า.....บาท

9.3จำนวน.....มูลค่า.....บาท

9.4จำนวน.....มูลค่า.....บาท

10. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

.....

.....

11. การตัดสินใจ

11.1 ดำเนินงานต่อ ระบุเหตุผล.....

.....

11.2 ดำเนินงานต่อ ระบุเหตุผล.....

.....

11.3 ดำเนินงานต่อ ระบุเหตุผล.....

.....

11.4 ดำเนินงานต่อ ระบุเหตุผล.....

.....

ข้อคิดเห็นของผู้รู้.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.